

дичною літературою, педагогічними програмними засобами, використання яких надавало б можливості:

- ознайомитися з навчальним матеріалом відповідного навчального модуля (навчальні підручники, навчально-методичні посібники, навчальні програми);

- через систему вправ, які призначені для самостійного виконання студентами, формувати у них уміння та навички практичного застосування відповідних знань (методичні посібники для самостійного вивчення дисципліни, навчальні практикуми);

- через виконання тестових завдань для самоконтролю студентів (вони включають коди правильних відповідей) коригувати результати їх навчально-пізнавальної діяльності та розвивати навички самоаналізу, самоконтролю (методичні посібники для самостійного вивчення дисципліни, навчальні практикуми, автоматизовані системи контролю знань та умінь студентів, навчально-контролюючі програми);

- оперативно зв'язуватися з викладачем для отримання консультації або допомоги (Веб-сайт навчального курсу).

Використання таких навчально-методичних та педагогічних програмних засобів є необхідною умовою створення сприятливих умов для роботи кожного студента, оскільки він отримує можливість самостійно працювати над навчальним модулем (вивчати теоретичні відомості, виконувати систему вправ, здійснювати перевірку власних досягнень) у темпі, який відповідає його індивідуально-психологічним особливостям.

**Т. Д. Кривошлик**, канд. екон. наук,  
доцент кафедри страхування

### **ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ МАГІСТЕРСЬКОЇ ПРОГРАМИ «СТРАХОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»**

Процес професійного становлення студентів — майбутніх фахівців страхового бізнесу неможливий без практики. Саме на практиці студенти мають можливість закріпити і поглибити свої теоретичні знання, набути навички самостійної практичної роботи у сфері управління страховою організацією. Крім того, практика формує у студентів навички дослідницької діяльності, сприяє якісній розробці і виконанню дипломних робіт.

Студенти фахового спрямування «Страховий менеджмент» проходять практику у провідних страхових організаціях м. Києва. Кафедра страхування заздалегідь, до початку навчального року,

складає перелік страхових організацій — баз практики з урахуванням згоди страховиків, побажань студентів і тематики магістерських дипломних робіт. За один—два місяці до початку проходження практики студентам повідомляється перелік цих страхових організацій.

Базу практики студент обирає самостійно, враховуючи при цьому: тему магістерської дипломної роботи, спеціалізацію страховика, достатність масивів інформації, власні науково-практичні інтереси, перспективу подальшого працевлаштування. Студент має можливість самостійно запропонувати базу практики — страхову організацію, яка письмово підтвердить свою згоду прийняти студента на практику з можливістю надання йому робочого місця, необхідних матеріалів для написання дипломної роботи і працевлаштування після закінчення навчання у магістратурі.

Як правило, при проходженні практики студенти тимчасово зараховуються на вакантні посади страхових організацій. І на момент отримання дипломів магістра майже всі практиканти мають певний досвід трудової діяльності та місце роботи.

При проходженні практики студенти вивчають ряд запропонованих кафедрою тем (питань). Вони пов'язані з різними сферами діяльності страховика і передбачають: ознайомлення зі структурою та технічним оснащенням компанії, вивчення організації і методів роботи фахівців окремих структурних підрозділів страховика та його фінансової діяльності. Виконання цих завдань дає змогу студентам набути навички щодо укладання договорів страхування, оформлення страхових випадків і здійснення розрахунків сум страхових виплат, складання регламентних документів (бізнес-плану, правил), розроблення перестраховувальних програм, оформлення бухгалтерських документів, складання фінансової і спеціалізованої звітності, визначення ступеня збалансованості інвестиційного портфеля страховика.

Проте існуюча організація практики студентів не є ідеальною. Вона повинна удосконалюватися. Серед напрямів поліпшення організації практики студентів пропонуємо такі:

— у звіті про практику студенту варто зазначати перелік умінь і навичок, які він набув за відповідним питанням, передбаченим змістом практики. При оцінюванні захисту звіту про практику слід враховувати рівень сформованості професійних умінь і навичок студента;

— у характеристиці на роботу практиканта керівнику практики від страхової організації доцільно зазначати не лише оцінку проходження практики та оцінку підготовленого звіту про прак-

тику, але й чітко фіксувати ділові якості студента, його професійні успіхи, рівень теоретичних знань, професійної підготовки, навичок роботи на комп'ютері, які обов'язково мають враховуватися при оцінюванні підсумкових результатів практики студента.

Крім того, проведення практики може ускладнюватися наявністю труднощів, пов'язаних із переведенням теоретичних знань у площину рішення практичних проблем. Як відомо, становище студента під час практики характеризується певною подвійністю: він є учасником двох видів діяльності — навчальної і професійної. Навчальна діяльність, яка ще незавершена, накладається на виробничу, що має принципово інші засоби здійснення (мета, мотив, контроль). Сумнівно, щоб студенти після засвоєння теоретичних знань на лекціях і семінарах, перебуваючи на практиці, зразу переводили їх на мову практичних дій. У реальності цього не існує. Подолати цю ситуацію можна шляхом використання у навчальному процесі підготовки магістрів концептуально-аналітичних і проблемних лекцій. Це дозволить підвищити ефективність сприйняття навчального матеріалу, забезпечити зв'язок теорії з практикою і буде сприяти тому, щоб студенти сприймали теоретичні знання через призму практичних проблем.

**М. Т. Краснюк**, канд. екон. наук, доцент  
кафедри інформаційних систем в економіці

### **КУРС «УПРАВЛІННЯ ЗНАННЯМИ» ЯК СКЛАДОВА ПРОГРАМИ ПІДГОТОВКИ МВА В УКРАЇНІ**

Програма підготовки МВА є комплексною — в ній гармонійно поєднуються питання менеджменту, маркетингу і управління фінансами. Разом з тим вона надає студенту можливість спеціалізації відповідно до особливостей його практичної діяльності. На підставі вивчення західного досвіду, можна стверджувати, що програма МВА передбачає дві ступені навчання: на першому етапі увага приділяється основам менеджменту; на наступному етапі вивчаються вибіркові дисципліни, спрямовані на стратегічний менеджмент: фінансів інновацій, маркетингу, людських ресурсів та знання.

Зважаючи на предмет даного дослідження, приділимо увагу саме стратегії управління корпоративними знаннями. Корпоративні знання є найважливішим ресурсом сучасного підприємства і ефективне використання цього ресурсу здатне значно вплинути на підвищення його конкурентоздатності, інвестиційної приваб-